

Kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2025

KH 16.09.2025 § 288
4409/02.05.01.01/2025

Valmistelija

Tekninen johtaja Janne Karhu, 040 544 3219
Taloussuunnittelija Mirja Viljama
Työllisyyspäällikkö Irina Hallikainen

Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotus

Valtiovarainministeriö on avannut 11.8.2025 harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen haun vuodelle 2025. Harkinnanvaraisiin valtionosuuden korotuksiin on varattu 10 miljoonaa euroa. Korotusten hakuaika on 23.9.2025 saakka. Harkinnanvaraisesta valtionosuuksien korotuksesta päättää valtiovarainministeriön esityksestä valtioneuvosto. Päätösten tavoiteaikataulu on marraskuun loppu ja maksatukset kunnille tehdään vuoden loppuun mennessä.

Kunnan valtionosuutta voidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukaan korottaa hakemuksesta ja harkinnan perusteella, jos kunta on lisätuen tarpeessa poikkeuksellisten tai tilapäisten taloudellisten vaikeuksien vuoksi. Tuen tarpeen arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet.

Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt suunnitelman talouden tasapainottamistoimenpiteistä. Korotus ei saa aiheuttaa myöskään vastaavan suuruista kunnan omassa päätäntävällässä olevien menojen lisäystä, vaan se on tarkoitettu osaksi muuta talouden tasapainottamista.

Talouden sopeuttaminen Pudasjärven kaupungissa

Pysyväluonteinen arvioitu menoleikkausten tarve on todettu olevan noin 2 miljoonaa euroa. Kaupunginvaltuusto teki talouden sopeuttamisohjelmasta linjauspäätöksen osana 2025 talousarviota. Osa toimenpiteistä voitiin määrärahapäätöksinä laittaa toimeenpanoon sellaisinaan, osalla menoleikkauksista arveltiin olevan vaikutuksia henkilöstöön, joiden valmistelu edellytti yhteistoimintavelvoitteen täyttämistä. Vuoden 2025 alusta kaupungilla sopeuttamistoimien suunnittelua jatkettiin sekä käynnistettiin muutostyö kaupunkiorganisaation uudistamiseksi. Samanaikaisesti yhteistoimintamenettely eteni jatkuvana prosessina tuotannollisi ja taloudellisin perustein.

Sopeuttamisohjausryhmä ja viranhaltijajohto päätyivät sopeutustoimissa noin 1,3 miljoonan euron tasoon mikä päätettiin valtuustossa.

Talousarvion osavuosikatsaus 06/2025

Tilikauden 2025 ennustettu ylijäämä on kesäkuun osavuosikatsauksen perusteella kutakuinkin alkuperäisen talousarvion mukainen, noin 370 000 €. Ennuste on laadittu varovaisuusperiaatetta noudattaen, jotta mahdolliset riskit ja epävarmuustekijät tulisivat huomioitua riittävästi. Alkuvuoden toteuman perusteella on mahdollisuuksia myös parempaan tulokseen.

Huomioitavaa on, että ennusteen mukaiseen tulokseen pääseminen ei vielä kerro talouden tasapainoista mm. kertaluonteisten käyttöomaisuuden myyntivoittojen ja -tappioiden vuoksi. Ilman näitä ennusteen mukainen lopputulos olisi jonkin verran alijäämäinen. Lisäksi ylijäämä saavutetaan osin tilinpäätössiirroilla. Ennusteen mukainen tilikauden tulos (ennen tilinpäätössiirtoja) on noin -150 000 € ja ilman käyttöomaisuuden myyntejä se olisi noin -0,54 milj. €. Alkuvuoden toteuman perusteella taloustilanteen muutos positiiviseen on kuitenkin nähtävissä edelliseen vuoteen verrattuna.

Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen

Korotus on tarkoitettu varautumiseen niihin talouden tervehdyttämistarpeisiin, jotka ovat syntyneet kunnan talouden aikaisemman kehityksen takia. Tällaisia tarpeita ovat muun muassa varautuminen lainanhoitokustannuksiin, alijäämien kattamiseen ja tiedossa oleviin tuloperusteiden jo tapahtuneisiin muutoksiin.

Pudasjärven kaupunki on työskennellyt vuosien ajan raskaiden talouden tervehdyttämistoimenpiteiden tekemiseksi alati haastavammaksi muuttuvassa toimintaympäristössä ja on kyennyt tehdyillä toimenpiteillä muuttamaan talouden kehitystä positiiviseen suuntaa. Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksella pystyttäisiin merkittävällä tavalla tukemaan tätä allkanutta muutosta siten, ettei kaupungin talouden sopeuttamistoimet kumminkaan merkittävästi ja pysyvästi heikentäisi kunnan elinvoimaa tai tuloksentekeykyä tulevaisuudessa.

Hakemuksen perusteluiksi kirjataan

1. Edellisten vuosien alijäämien kattaminen
2. Käyttämättömien ja vähäkäyttöisten rakennusten alaskirjaukset ja merkittävä käyttötaloussite
3. Työllisyystilanteen heikko kehitys Pudasjärvellä

Hakemus esitellään kaupunginhallituksen kokouksessa.

Yritysvaikutusten arviointi: Kaupungin positivisella talouskehityksellä on suoria ja välillisiä vaikutuksia yritysten toimintaympäristön kehittymiseen sekä moninaisten kuntapalveluiden ylläpitoon ja parantamiseen.

Kaupunginjohtajan esitys

Kaupunginhallitus päättää hakea kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta 550 000 euroa vuodelle 2025

Kaupunginjohtajan muutettu esitys

Kaupunginhallitus päättää hakea kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta 800 000 euroa vuodelle 2025. Hakemus on liitteenä 5.

Päätös

Muutettu esitys hyväksyttiin.

Jakelu
Liitteet

Pudasjärven kaupunki

OTE PÖYTÄKIRJASTA

Kaupunginhallitus

§ 288

16.09.2025

1 Hakemus Pudasjärven kaupunki

Otteen oikeaksi todistaa:
Pudasjärvi 23.9.2025

Annika Jänkälä
palvelusihteerin sijainen

Pudasjärven kaupunki

OTE PÖYTÄKIRJASTA

Kaupunginhallitus

§ 288

16.09.2025

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 288

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Yllä luetelluista päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska

- Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, Kuntalain 136:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.